

САМАРҚАНДДА ЖАҲОН САЙЁҲЛИК ФОРУМИ

**ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ
ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ БМТ ЖАҲОН САЙЁҲЛИК
ТАШКИЛОТИ ИЖРОИЯ КЕНГАШИ
99-СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ**

Мухтарам жаноб Талёб Рифаи!
Хурматли форум иштирокчилари!
Хонимлар ва жаноблар!

Сиз, мухтарам меҳмонларимизни – Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгаши раҳбарлари ва аъзолари, туризмни ривожлантириш масалалари бўйича вазирлик ва идоралар, сайёҳлик ташкилотлари бошлиқлари, олимлар ва мутахассислар, жаҳон туризм саноати вакиллари кутлаб, барчангизга ўзимнинг юксак ҳурмат-эҳтиромимни билдириш, Ижроия кенгашининг 99-сессиясида самарали ва муваффақиятли иш олиб боришни тилаш менга катта мамнуният бағишлайди.

Авваламбор, Ўзбекистон Президентини мана шундай қарсақлар билан, очик юз билан, кўтаринки кайфиятда кутиб олганингиз учун сизларга катта раҳмат айтмоқчиман. Бунга жавобан мен ҳам сизларни айнан Самарқандда, Ўзбекистонда кўриб турганимдан чин дилдан хурсанд эканимни яна бир бор таъкидламоқчиман.

Сизлар бизнинг заминимизга ташириб-гиздан мамнун ва рози бўлсангиз – бу менинг энг катта тилагим, десам, айна кўнглимдаги гални айтган бўламан.

Бугун бу залда 150 дан ортиқ туризм саноати вакиллари ҳозир бўлганидан хабардорман. Бу анжуманда, шунингдек, бизнинг дўстларимиз – Ўзбекистонда аккредитациядан ўтган хорижий дипломатлар ҳам иштирок этмоқда. Улар бизнинг меҳмонларимиз билан биргаликда барча муҳим анжуман ва тантанали маросимларимизда доимо қатнашиб келишади.

Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Бош котиби жаноб Талёб Рифаи ва кенгашининг барча аъзоларига мазкур кенгашининг навбатдаги сессияси мажлиси ўтказиладиган жой сифатида турли маданиятлар чорраҳаси ва жаҳон цивилизацияси дурдонаси бўлмиш қадимий ва ҳақиқатан ҳам Самарқанд шаҳрини танлагани учун самимий миннатдорлик билдираман.

Самарқанд шаҳрининг тарихий аҳамияти, унинг бекиёс гузаллиги ҳақида албатта кўп гапириш мумкин.

Салкам уч минг йиллик ғоят бой тарихга эга бўлган бу азиям шаҳар ўзининг улғувор меъморий ёдгорликлари, мовий гўмбазлари, бетакрор шарқона қиёфаси ва руҳи билан саёҳатчилар, туристлар ва меҳмонлар эътиборини тортиб келади.

Бу дилбар шаҳар ҳар қандай инсонни ўзига мафтун этади. Уни бир бор кўрган одам ҳеч қачон эсидан чиқармайди.

Яқинда Американинг халқаро доираларда тан олинган ва катта нуфузга эга бўлган «Хаффингтон пост» интернет нашри Самарқандни инсон ўз умри давомида ҳеч бўлмаганда бир марта бориб кўриши албатта зарур бўлган дунёдаги 50 та шаҳарнинг бири сифатида эътироф этди ва ана шу шаҳарлар рўйхатида киритди.

Ўзида энг қадимги даврлар ва бугунги ҳаётни узвий равишда уйғунлаштирган ушбу шаҳарда тугилиб вояга етган инсон сифатида сиз, азиз меҳмонларимизни мана шу меҳмондўст заминда кўриш ва бутун Самарқанд аҳли номидан, шахсан ўз номидан «Самарқандга хуш келибсиз!» деб айтиш менга алоҳида мамнуният бағишлайди.

Қадрли дўстлар!

Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгашининг бугунги сессияси мажлисининг асосий кун тартиби ғоят муҳим масалага – «Буюк Ипак йўли – халқаро туризмни ривожлантиришнинг янги истиқболлари» мавзусига бағишланган.

Туризм қадим замонлардан бошлаб сайёрамиз халқлари ўртасида дўстлик ришталарини мустаҳкамлашга хизмат қилган. Одамлар янги ўлкаларни кашф этиш, дунёни кўриш ва билиш, савдо-сотиқни ривожлантириш, маданий ва дипломатик алоқаларни ўрнатish мақсадида саёҳатга чиққанлар. Савдо қарвонлари йўллари кесишган, маданиятлар ва цивилизациялар туташган чорраҳада жой-

лашгани учун Марказий Осиё минтақаси бу жараёнда муҳим ўрин тутган.

Нуфузли олимларнинг фикрига кўра, Ўзбекистон давлатчилигининг шаклланиш тарихи милoddан аввалги икки минг йиллардан бошланган ва 3,5 минг йилдан зиёд даврни қамраб олади. Кўҳна Рим ва Бобилнинг тенгдоши ҳисобланган, ўрта асрлар илм-фани, санъати ва маданиятининг йирик марказлари сифатида дунёга донг таратган ва ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатида киритилган Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабз шаҳарлари бу заминда қадимги давлатчиликнинг шаклланиш ва ривожланиш марказлари бўлиб келган.

Шу ўринда биз кейинги йилларда жаҳон ҳамжамияти билан биргаликда Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллигини, Шаҳрисабзнинг 2700 йиллигини, Бухоро ва Хива шаҳарларининг 2500 йиллигини, Тошкент шаҳрининг 2200 йиллигини кенг нишонлаганимизни айтиб ўтиш жоиздир.

Қадимий маданиятлар бешиги бўлган бу шаҳарларда илк ва кейинги ўрта асрлардаёқ илм-фан, таълим-тарбия соҳалари, ҳунармандлик ва савдо-сотиқ кенг ривожланган, муҳташам саройлар, масжид ва мадрасалар барпо этилган. Бундай гузал шаҳарларни бунёд этиш учун нафақат мохир уста ва қурувчилар, балки математика, астрономия, физика, архитектура, геометрия, геодезия, сейсмология ва кимё каби фундаментал фанларни чуқур биладиган олимларнинг билим ва тажрибаси ҳам керак бўлган.

Жаҳон тарихидаги энг муҳим маданий ва ижтимоий-иқтисодий аҳамиятга эга бўлган ўта ноёб ҳодиса – Буюк Ипак йўли айнан ана шу шаҳарлар ва маданиятлар марказлари орқали ўтган. Милoddан олдинги III-II минг йилликлардаёқ вужудга келган коммуникация тармоқлари Месопотамия текисликларида Хинд водийсигача, ўрта Осиё воҳаларидан Араб денгизигача қўзилган бепоев Ўрта Шарқ минтақасидаги бир-биридан жуда узоқдаги маданиятлар ва мамлакатларни боғлаган. Кейинчалик ана шу ҳудудлар Буюк Ипак йўлининг асосий йўналишларидан бирига айланган.

Савдо-сотиқ алоқаларининг кенгайиши аҳолининг кўчиб юришига сабаб бўлган. Улар ўзлари билан бирга меъморлик, маданият ёдгорликлари, нумизматика ва ҳунармандлик маҳсулотларида акс этган ўз урф-одатлари ва дунёқарашини ҳам олиб келган.

Уша замонларда энг юқори даромад келтирадиган ва сотиш мақсадида узоқ масофаларга ташиш учун энг қулай товар ипак бўлган. Бундан ташқари, Буюк Ипак йўли орқали яна кўплаб бошқа товар ва буюмлар, жумладан, чинни, ойна, шиша, гилам, металл, қурул-роғ, турли тақинчоқлар, чой, зирavorлар, шунингдек, машҳур хитой қоғози ташилган.

Халқаро туризмнинг пайдо бўлиш ва шаклланиш тарихини таҳлил қилар эканмиз, савдо муносабатларини ўрнатish, дам олиш ва саёҳат билан бир қаторда, дунё халқларининг тарихи, маданияти, урф-одат ва анъаналарини ўрганиш, билиш ва бунинг натижасида одамлар, элу элатлар ўртасида ҳамжиҳатлик, бағрикенглик фазилатларини мустаҳкамлаш ҳам туризмнинг муҳим тарихий қисми бўлганига яна бир бор ишонч ҳосил қиламиз.

Айнан маърифий туризм бугунги кунда дунёда тобора катта қизиқиш уйғотмоқда ва менинг назаримда, бутун сайёҳлик соҳасининг энг муҳим қадриятларидан бирига айланмоқда.

Бугун биз туризмнинг ўрни ҳақида, айниқса, халқаро сайёҳликнинг ҳозирги босқичдаги аҳамияти ҳақида гапирганда, энг долзарб масалалардан бири – бу толерантлик тамойили бўлса керак, деб ўйлайман.

Биз айнан туризм орқали толерантлик нима эканини биламиз, англаймиз. Бу халқаро тушунча бўлиб, дунёдаги барча миллатларга бирдек қадрли ва тушунарлидир. Толерантлик авваламбор турли миллатга мансуб инсонларнинг бир-бирига ҳурмат билан муносабатда бўлишини ва энг асосийси бир-бирини тушунишни англатади.

Бу икки тушунчани ана шундай англаш қардаки туризм ривожланган бўлса – ўша ерда толерантлик бор, деб айтишга имкон беради, десам, ўйлайманки, сизлар ҳам бу фикрга қўшиласиз.

Буларнинг барчаси турли даврларда Буюк Ипак йўли бўйлаб ўтган машҳур саёҳатчи ва тадқиқотчиларнинг кундаликларида ўз ифодасини топган. Бу инсонлар турли миллат вакиллари бўлганлар, хусусан, хитойлик Чжан Цянь, италиялик Марко Поло, испаниялик Клавихо, арабистонлик Ибн Фадлан ва Ибн Баттута, америкалик Пампелли, англиялик Женкинсон, германиялик Шилтбергер, франциялик Мартен ва Бонвало, венгриялик Вамбери, швейцариялик Хедин ва швейцариялик Майяр шулар жумласидандир. Уларнинг орасида турли касб эгалари – зиёратчилар, миссионерлар, савдогарлар, олимлар, дипломатлар, тадқиқотчи ва адиблар бўлган. Уларнинг ҳар бири халқаро туризмнинг пайдо бўлиш ва шаклланиш тарихига салмоқли хисса қўшган ва бунинг учун биз улардан бениҳоя миннатдормиз.

Самарқанд шаҳридаги деворий расмларда ўрта Осиёга дунёнинг турли ўлкаларидан келган элчилар, савдогар ва саёҳатчиларнинг ташрифи ўз аксини топган. Бу ноёб тарихий асарда бундан 2,5 минг йилдан зиёд аввалги даврда Афросиёб ҳукмдорининг саройида Хитой, Корея, Жанубий ва Шимолий Осиё ва бошқа давлатларнинг элчиларини қабул қилиш маросимлари тасвирланган.

Шунинг учун ҳам 20 йил аввал Буюк Ипак йўли бўйлаб сайёҳликни ривожлантириш бўйича халқаро лойиҳага аъзо мамлакатларнинг Самарқанд декларацияси айнан Самарқанд шаҳрида қабул қилинган бежиз эмас. Ушбу ҳужжатда 2-2,5 минг йил олдин ўрта Шарқ, Марказий Осиё ва Яқин Шарқнинг бепоев минтақалари орқали ўтиб, Осиё ва Европа мамлакатларини савдо ва маданий алоқалар билан боғлаган мана шу қадимий трансконтинентал йўналишда халқаро туризмни қайта тиклаш ҳамда ривожлантириш масаласи баён қилинган эди.

Биз Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг 2004 йилда Самарқанд шаҳрида Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг ипак йўлидаги минтақавий марказини ташкил этиш ҳақидаги қарори ўз вақтида қабул қилинган ва ҳар томонлама тўғри қарор, деб ҳисоблаймиз.

Хурматли форум иштирокчилари!

Бугунги кунда дунёда шиддат билан ўзгариб бораётган вазият, глобаллашув жараёнининг жадаллашуви, тез-тез такрорланаётган жаҳон иқтисодий ва молиявий инқирозлари халқаро туризм ривожини йўлида турли муаммолар туддириб, унинг олдида янги-янги талаблар қўётганини, табиийки, биз ўзимизга яхши тасаввур қиламиз.

Фурсатдан фойдаланиб, уларнинг айрим-айримига қисқача тўхталиб ўтмоқчиман.

Халқаро туризмни ривожлантириш ва унинг самарадорлигини белгилайдиган **ЭНГ МУҲИМ ОМИЛЛАР**, ҳеч шубҳасиз, бутун дунёда, турли минтақаларда, сайёҳларни қабул қиладиган ҳар бир давлатда тинчлик, хавфсизлик, сиёсий ва иқтисодий барқарорлиқни таъминлашдан иборат бўлиб қолмоқда.

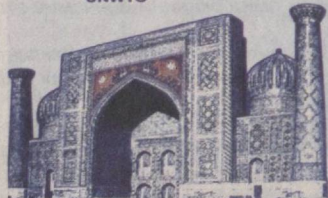
Халқаро терроризм ва экстремизм, тобора авж олиб бораётган радикализм, маҳаллий урушлар ва бир жойдан иккинчи жойга боришда хатарлар пайдо бўлаётгани туризмни ривожлантириш борасидаги ҳар қандай саъй-ҳаракатни йўққа чиқарадиган тўсиққа айланганини исботлаб ўтиришнинг ҳожаги йўқ ва биз бунинг аниқ мисолларда кўрямиз.

Ана шу сабаблар оқибатида кечагина туризм гуркираб ривожланган мамлакатларда бугун сайёҳлар оқими кескин камайгани ёки бутунлай тўхтаб қолгани ҳақида мисоллар келтиришнинг зарурати бўлмаса керак – ҳақиқат, таъбир жоиз бўлса, сайёҳлар оқимининг чорраҳаси бўлиб келган айрим-айрим Шарқ мамлакатлари мисолида бунинг кўриб турибмиз.

(Давоми 2-бетда)

БМТ БУТУНЖАҲОН ТУРИЗМ ТАШКИЛОТИ
ИЖРОИЯ КЕНГАШИНИНГ 99-СЕССИЯСИ

UNWTO 99TH SESSION
OF THE EXECUTIVE COUNCIL

SAMARKAND, UZBEKISTAN
1-3 OCTOBER 2014

**Самарқанд шаҳридаги «Форумлар мажмуаси»да
2 октябрь кун ИБМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилоти
Ижроия кенгашининг 99-сессияси очилди.**

Ушбу халқаро анжуманда БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилотига аъзо давлатлар вакиллари, АҚШ, Франция, Испания, Германия, Хитой, Жанубий Корея, Япония, Хиндистон, Миср, Туркия, Индонезия каби туризм ривожланган ўнлаб мамлакатлар мутахассислари, халқаро сайёҳлик ташкилотлари раҳбарлари, экспертлар иштирок этмоқда, дея хабар беради ЎЗА.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов сессиянинг очилиш маросимида нутқ сўзлади.

БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Бош котиби Талёб Рифаи ЮНВТО Ижроия кенгашининг 99-сессиясини Самарқандда ўтказишга қаратган алоҳида эътибори учун давлатимиз раҳбарига самимий миннатдорлик билдирди.

Туризм – иқтисодиётнинг юқори даромад келтирадиган ва жадал ривожланаётган тармоқларидан бири. Мазкур соҳа дунё мамлакатлари ва халқларининг маданият борасидаги амалий мулоқотида ўзига хос робита вазифасини ўтамоқда. Айни пайтда дунёда 235 миллиондан ортиқ киши ушбу соҳада меҳнат қилаётир. БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг маълумотларига кўра, дунёда сайёҳлар оқими ҳар йили 4-5 фоизга кўпаймоқда.

Мустақиллик йилларида Президентимиз Ислам Каримов раҳнамолигида Ўзбекистон замонавий сайёҳлик инфратузилмаси ривожланган давлатлар қаторида ўз ўрни ва мавқеига эга бўлди. Мамлакатимизга келувчи сайёҳлар оқими мунтазам ошиб бормоқда. Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Хива каби шаҳарларимиз олий даражадаги учрашувлар, халқаро конференциялар, нуфузли мусобақаларга мезбонлик қилаётир.

Мамлакатимиздаги мустаҳкам тинчлик ва барқарорлик, ўзаро меҳр-оқибат ва ҳамжиҳатлик муҳити, дунёга машҳур ўзбекона меҳмондўстлик, замонавий меҳмонхоналар ва дам олиш масканлари, юксак сифатли хизмат сайёҳларнинг мазмунли хордиқ чиқариши учун қулай имконият яратмоқда.

(Давоми 3-бетда)

**Ўзбекистон Республикаси Президенти
Ислам Каримов 2 октябрь кун Самарқанд
шаҳридаги «Форумлар мажмуаси»да БМТ Жаҳон
сайёҳлик ташкилоти (ЮНВТО) Ижроия кенгашининг
99-сессиясида иштирок этиш учун мамлакатимизга
ташриф буюрган мазкур ташкилот Бош котиби
Талёб Рифани қабул қилди.**

ЎЗБЕКИСТОН ВА ЮНВТО ҲАМКОРЛИГИ РИВОЖЛАНМОҚДА

Давлатимиз раҳбари меҳмонни юртимизга ташрифи билан қутлар экан, Ўзбекистон ушбу ташрифта ЮНВТО мамлакатимиз билан ҳамкорлиқни янада мустаҳкамлаш тарафдори эканини тасдиқди, деб қарашини таъкидлади.

Учрашувда Ўзбекистонда туризмнинг халқаро, экологик, табиий-маданий, тиббий ва бошқа замонавий турларини, соҳа инфратузилмасини ривожлантириш, тарихий ёдгорликларни ўрганиш ва реставрация қилиш, кадрлар тайёрлаш ҳамда уларнинг малакасини ошириш, Буюк Ипак йўли брендини биргаликда тарғиб этиш борасидаги ҳамкорлик масалалари муҳокама қилинди.

Мамлакатимиз Жаҳон сайёҳлик ташкилотига 1993 йилда аъзо бўлган. 2004 йилдан буён Самарқандда БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг Буюк Ипак йўлидаги минтақавий маркази фаолият кўрсатмоқда.

ЮНВТО сайёҳлик соҳасида жаҳондаги етакчи институт сифатида маданият соҳасидаги алоқаларни ривожлантириш ва халқларнинг маънавий-тинч бийтишга фаол қўмақлашиб келмоқда. ЮНВТОга 150 дан зиёд давлат аъзо. Ташкилот кўплаб мамлакатларда ушбу йўналишдаги лойиҳаларни молиялаштиради ва амалга оширади.

Бугунги кунда ялпи жаҳон маҳсулотининг 9 фоизи, дунё бўйича хизматлар экспортининг 29 фоизи туризм хиссасига тўғри келмоқда. Ушбу соҳада 235 миллиондан ортиқ киши иш билан банд. Жаҳонда сайёҳлик хизматларидан тушган даромад ҳажми 1,4 триллион АҚШ долларини ташкил этади.

Хозирги пайтда ЮНВТО дунёнинг асосий минтақалари бўйича 5 лойиҳани, жумладан, «Буюк Ипак йўли» трансконтинентал лойиҳасини амалга оширмоқда.

1994 йилдан буён ҳар йили ўтказиб келинаётган Тошкент халқаро сай-

(ЎЗА)

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ БМТ ЖАҲОН САЙЁҲЛИК ТАШКИЛОТИ ИЖРОИЯ КЕНГАШИ 99-СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўзингиз қаранг, Сурия ва Ироқда, дунёнинг энг қадимий шаҳарларидан бири бўлган, бизнинг аجدодларимиз, масалан, Муҳаммад Хоразмий фаолият кўрсатган, "Байтул ҳикма", яъни "Ҳикматлар уйи" деб ном олган жаҳондаги биринчи академия ташкил этилган Бағдодда бугунги кунда туризм борми?

Хозирги вақтда Бағдод қандай аҳволда, Дамашқ ва бу минтақадаги бошқа шаҳарлар қандай аҳволда? Бундай ҳолатнинг сабаби эса фақат битта: аввалги ёдгорликлар, музейлар сақланиб қолган, аммо сайёҳлар учун кафолат йўқ, хавфсизлик йўқ. Тинчлик ва хавфсизлик бўлмаган жойда эса ҳеч қандай сайёҳлик бўлиши мумкин эмас. Бу ёдгорликларни кўриш учун ким жонини хавф-хатарга қўяди? Агар ана шу нуқтаи назардан қарайдиган бўлсак, бугунги кунда тинчлик-осойишталик ва турли халқлар ўртасидаги ўзаро бир-бирини тушуниш қандай ҳал қилувчи омил эканини барчамиз яхши биламиз.

Иккинчи муаммо, туризм соҳасидаги фаолиятни ривожлантириш аҳолининг ҳаёт даражаси, даромади ва фаровонлигининг ошиби бориши билан бевосита боғлиқдир.

Бу ҳақиқатни жаҳонда туризмга талабнинг асосий ўсиш кўрсаткичлари ривожланаётган давлатлар, биринчи навбатда, Осиё мамлакатларининг жадал суръатлар билан юксалиб бораётган иқтисодийётида шаклланаётгани ҳам тасдиқлайди. Бошқача айтганда, иқтисодиётнинг ривожланиши даражаси, унинг кўрсаткичлари туризмда бамисоли кўзгудагидек ўз аксини топтоқда.

Учинчидан, бугунги кунда халқаро туризм ўрта синф учун дам олишнинг кенг тарқалган турига айланиб бормоқда.

Шундай бир қонуниятни кўриш, кузатиш қийин эмас – қайси мамлакатда ўрта синф қатлами қанча кўп ва кенг бўлса, унинг сайёҳлик салоҳияти ҳам шунчалик юқори бўлади.

Бу борада ўрта синфга мансуб одамларнинг жуда ҳаракатчан ва тадбиркор бўлиши, уларнинг янгиликларни излаб яшашга, ўз қобилияти ва имкониятларини амалга оширишга интилиши муҳим ўрин тутди.

Тўртинчидан, сайёҳлик инфратузилмасининг ривожлангани, сайёҳлар учун мўлжалланган объектларнинг ҳар томонлама мақбуллик, транспорт ва меҳмонхона хизматлари ва умуман, сайёҳлик логистикаси билан боғлиқ барча хизматларнинг қулайлиги, замонавий ахборот технологияларининг жорий этилгани – биз ҳар қадамда дуч келадиган масалаларнинг ҳаммаси бу борада катта аҳамиятга эга.

Бешинчидан, мазкур соҳада кўп нарсга туризм саноатига йўналтирилган инвестициялар даражасига боғлиқ бўлиб, бу бюджет маблағларини ва мазкур соҳага маблағ сарфлаши учун хусусий капитал ва бизнесга давлат томонидан зарур имтиёз, преференция ва рағбатлантирадиган омиллар яратилишини, инфратузилма, меҳмонхона хўжалиги, транспортни ривожлантириш, замонавий алоқа ва бошқа хизматлар кўрсатишни таъминлашни ўз ичига олади.

Сайёҳлик комплексларини барпо этиш, тарихий объектлар, турли давр ва маданиятларга оид архитектура ва санъат ёдгорликларини ўрганиш ва асраб-авайлаш, сайёҳлик логистикасини ривожлантириш биринчи навбатда айна шу йўналишдаги ишларга боғлиқ.

Олтинчидан, юқори малакали кадрларни тайёрлаш ва қайта тайёрлаш масаласи туризм соҳасини ривожлантиришнинг энг муҳим ва ҳал қилувчи омил бўлиб қолмоқда.

Бугунги кунда Ўзбекистонда замонавий мутахассислар тайёрладиган 5 та олий ўқув юрти, жумладан, Сингапур менежментини ривожлантириш институтининг Тошкент филиали ва шунингдек, 11 та касб-хунар коллежи фаолият кўрсатмоқда.

Бугун сизлар бизнинг бир неча коллеж ва лицейларимиз, хусусан, Самарқанд иқтисодий ва сервис институти қошидаги академик лицей билан танишдингиз. Жумладан, жаноб Рифаи ҳам бу таълим масканида бўлди. Мен хурсандманки, бизнинг ёшларимиз, фарзандларимиз азиз меҳмонларимизни муносиб кутиб олиб, ўзларининг билими ва қобилиятлари, замонавий касб-хунарларни, хорижий тилларни қандай пухта ўзлаштираётгани билан сизларда катта таассурот уйғотди.

Мен бутун Ўзбекистон болаларини ўзимнинг болаларим деб атайман. Шу маънода, мен дунёдаги энг бой инсонман. Мазкур лицей ўқувчилари Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Бош қотиби олдида ўз истеъдод ва қобилиятларини намойиш этишган. Айна вақтда сизларни ишонтириб айтмоқчиманки, бу ёшлар ана кўп нарсаларга қодир.

Еттинчидан, виза масаласини ва туризм билан боғлиқ бошқа бюрократик расмийчиликларни соддалаштириш, хусусан, сайёҳлик фирмалари фаолияти учун зарур молиявий кафолатлар бериш ҳозирги босқичда халқаро туризмни жадал ривожлантиришда муҳим ўрин тутди.

Бундай кафолатларнинг йўқлиги кўплаб сайёҳлик операторларининг обрўсига путур етказётгани, халқаро туризмни ривожлантириш ва унинг жозибадорлиги йўлида жиддий ғов бўлаётганини биз баъзи мамлакатлар мисолида кўриб турибмиз.

Халқаро тажриба шуни кўрсатмоқдаки, сайёҳлар бошқа омилар қаторида ўзлари истаган мамлакатга бориш учун тартиб-қоидаларнинг оддий ва қулай бўлишига, бу борадаги барча зарур расмийлаштирув ишларини тез ва арзон нархда амалга ошириш имкониятига ҳам эътибор қаратмоқда.

Бу йўналишда электрон технологияларни жорий этиш, виза олиш муддатининг имкон қадар қисқа бўлиши, авиа ва темир йўл чипталарини харид қилиш, интернет орқали «онлайн» режимида сайёҳлик йўналишлари ва меҳмонхоналарни олдиндан банд қилиш ҳам муҳим аҳамият касб этади.

Сайёҳлар оқими ва умуман, ҳар бир сайёҳнинг кайфиятини белгилайдиган ана шундай энг муҳим шарт ва кафолатлар рўйхатини ана давом эттириш мумкин. Аминманки, бу борада, яъни, туризм соҳаси ва сайёҳлик бизнесида майда нарсанинг ўзи бўлмайди.

Сайёҳнинг кайфияти туристларни қабул қиладиган ҳар қандай мамлакатнинг, айтиш мумкинки, асосий бренди, яъни, товар белгиси бўлиши керак. Агар одамлар бизнинг диёримизга яхши кайфият билан келиб, шундай кайфият билан кетадиган бўлса, Ўзбекистонда туризм соҳаси мустақам асосга қўйилган, деб айтишга ҳақлимиз. Бордию кимдир ёмон кайфият билан кетадиган бўлса, демак, биз унинг олдида қарздоримиз. Демак, кейинги сафар айна шу сайёҳни ўзимизнинг ҳисобимиздан юртимизга таклиф қилишимиз керак.

Хурматли сессия иштирокчилари!

Биз ўтган давр мобайнида баҳарилган ишларимизни баҳолар эканмиз, Ўзбекистонда туризм соҳасини халқаро замонавий норма ва стандартлар даражасига кўтариш учун ҳали кўп иш қилишимиз зарурлигини яхши англаймиз.

Ўзбекистонда ушбу соҳани ривожлантиришнинг айрим кўрсаткичлари ҳақида қисқача тўхталмоқчиман.

Мамлакатимизга 2013 йилда дунёнинг 70 дан ортиқ давлатидан сайёҳлар ташриф буюрди ва уларнинг йиллик сони 2 миллиондан ошди. Ўтган икки йил мобайнида бу кўрсаткич 43 фоизга ўсди, жорий йилнинг биринчи ярмида эса 1 миллиондан ортиқ чет эллик сайёҳ юртимизга ташриф буюрди.

2013 йилда сайёҳлик хизматлари экспорти ҳажми 615 миллион доллардан зиёдни ташкил этди. Бугунги кунда туризм соҳасида 200 мингдан ортиқ киши меҳнат қилмоқда, бу тармоқнинг мамлакатимиз ялпи ички маҳсулотидagi улуши 2 фоиздан ошди.

Ўзбекистонда 550 та сайёҳлик компанияси – туроператорлари фаолият юритмоқда, мамлакатимиздаги тарихий объектлар, архитектура ва шаҳарсозлик обидаларининг аксариятини қамраб олган 110 та халқаро сайёҳлик йўналиши бўйича хизмат кўрсатилмоқда. Бу йўналишларнинг 65 таси тарихий-маданий мерос объектлари, 30 таси табиий-рекреацион, 15 таси соғломлаштириш туризми элементларини ўз ичига олган экологик йўналишлардир.

Хозирги пайтда юртимизда 50 мингдан зиёд ўринга эга бўлган 500 дан ортиқ меҳмонхона, мотель ва кемпинглар сайёҳларга халқаро стандартлар бўйича хизмат кўрсатмоқда.

Ўтган даврда Тошкент, Самарқанд, Бухоро, Урганч, Фарғона ва Навоий шаҳарлари аэропортлари модернизация қилинди ва бугунги кунда Ўзбекистонда 11 та халқаро аэропорт фаолият юритмоқда. Миллий авиакомпаниямиз замонавий «Эйрбас» ва «Боинг» авиалайнерлари билан таъминланган. Ушбу самолётлар Европа, Осиё, Яқин Шарқ ва Шимолӣ Американинг 50 дан ортиқ шаҳарларига мунтазам парвозларни амалга оширмоқда.

Тошкент-Самарқанд-Тошкент йўналиши бўйлаб Испаниянинг «Талго» компаниясида ишлаб чиқарилган, юқори тезликда ҳаракатланадиган замонавий электр поездларининг ҳар кунги қатнови йўлга қўйилган. Ўйлаётганимиз, сизлар бунга қўл қўйиб, барча мамлакатларга, жумладан, бизга қўшни бўлган давлатларга ана шу компаниянинг поездларини сотиб олишни тавсия этган бўлардим. Нега деганда, улар ҳам арзон, ҳам ишончли, энг муҳими, «Талго» фирмаси ўзининг яхши ҳамкор эканини амалда намойиш этмоқда.

Шуни алоҳида таъкидлаш керакки, юқори тезликда ҳаракатланадиган «Афросиёб» поезди қатнай бошлаганидан буён юртимизда чет эллик сайёҳлар сони сезиларли даражада кўпайди. Бухоро ва Қарши шаҳарларига юқори тезликда ҳаракатланиш учун мўлжалланган темир йўл тармоқларини электрлаштириш ва қуриш бўйича лойиҳалар амалга оширилмоқда. Бу эса туризм ривожини учун янги имкониятлар яратди.

Ўзбекистонда сўнгги 5 йилда умумий қиймати қарийб 3 миллиард долларлик инвестициялар ҳисобидан узунлиги 2600 километр бўлган замонавий автомобиль йўлларини қуриш ва реконструкция қилиш ишлари амалга оширилди, шунингдек, кемпинглар, ёнилғи қўйиш соҳобчалари, овқатланиш ва маиший хизмат кўрсатиш масканларини ўз ичига олган кўплаб йўл бўйи инфратузилма объектлари барпо этилди.

Фақатгина жорий йилнинг ўзида халқаро туризмнинг асосий тузилмасини ривожлантириш учун жами инвестицияларнинг 580 миллион доллардан ортиги йўналтирилди ва бу борадаги ўсиш ўтган йилга нисбатан 19 фоиздан зиёдни ташкил этди.

Биз Ўзбекистоннинг улкан сайёҳлик салоҳияти ҳақида гапирганда, биринчи навбатда, мамлакатимиз ҳудудидида шаклланган ва ривожланган энг қадимий цивилизация ва маданиятлар, қоятошлардаги ёзувлар ва иероглифларни, ноёб тарихий обидалар, моддий маданият ва меъморликнинг улуғвор ҳамда бетакрор намуналарини назарда тутамиз. Айна пайтда уларни Япония, Франция, Германия ва бошқа давлатларнинг кўплаб олим ва мутахассислари ўрганмоқда. Шу билан бирга, ўзининг жозибаси ва таровати билан дунёдаги энг яхши дам олиш ва саёҳат масканларидан қолишмайдиган гўзал табиатимизнинг бойлиги ва хилма-хиллигини ҳам бу борадаги энг катта имкониятларимиз қаторида кўрамиз.

Буларнинг барчаси мамлакатимизни жаҳон туризми марказларидан бирига айлантириши мумкин ва зарур. Хозирги кунда Ўзбекистонда турли даврлар ва цивилизацияларга оид 7 мингдан ортиқ ёдгорликлар бор.

Мамлакатимизда юксак сифати ва эстетик жозибаси, қадимги санъат аъёналарини ўзида сақлаб келаётгани билан ажралиб турадиган миллий ҳунармандликни қайта тиклаш ва ривожлантиришни рағбатлантиришга катта эътибор қаратилаётганини таъкидламоқчиман. Ўзбекистонда миллий ҳунармандлик соҳаси солиқлардан тўлиқ озод этилганини алоҳида қайд этишни истардим.

Ҳунарманд усталаримизнинг неча асрлик тажрибасидан юртимиздан ташқарида ҳам кенг фойдаланилмоқда.

Ўзбекистондаги меъморий ёдгорликларнинг ўрта асрларга хос нақш ва безаклари Яқин Шарқ ва Жануби-Шарқий Осиё мамлакатларида янги иншоотларни қуришда намуна бўлиб хизмат қилмоқда. Кулларимизнинг маҳоратини Франция, Германия, Ҳиндистон ва бошқа мамлакатлар мутахассислари ўрганмоқда.

Ўзбекистон Париж, Лондон, Берлин, Рим, Токио, Мадрид ва дунёнинг бошқа шаҳарларида ўтказилаётган йирик сайёҳлик кўргазмаларида мунтазам иштирок этиб келмоқда.

Жорий йилда йигирманчи бор ўтказиладиган ва сайёҳлик бизнеси соҳасида мулоқот қилиш учун кенг имконият яратадиган Тошкент халқаро сайёҳлик ярмаркасига дунёнинг 40 дан зиёд мамлакатдан 12 мингдан ортиқ киши келиши кутилмоқда.

Қадри дўстлар!

Биз Жаҳон сайёҳлик ташкилоти билан самарали ҳамкорлигимизни юксак қадрлаймиз ва ушбу алоқаларни янада мустақамлаш, қўша дастур ва лойиҳаларни биргаликда амалга оширишга ишонимиз.

Бу ўринда гап Ўзбекистоннинг сайёҳлик нуфузи ва салоҳиятини янада мустақамлаш, интернет орқали унинг жозибадорлигини ошириш, бунда Фарғона водийсининг ҳали ўрганилмаган сўлим ва гўзал гушалари, Тошкент ва Жиззах вилоятларининг тоғ ёнбағридаги экологик тоза масканларидан фойдаланган ҳолда, «Буюк Ипак йўли» брендини кенг жорий этиш ҳақида бормоқда.

Биз сизларни нафақат Самарқанд ва Тошкент шаҳарларида, балки бошқа шаҳарларимизда ҳам қўриш, ўзбекна самимий меҳмондўстликдан баҳраманд бўлишингиздан ҳаммиса мамнунмиз.

Бугун мана шу муҳташам залда тўпланганларга яна бир бор юксак ҳурмат-эҳтиромимни изҳор этаман, сессия иши самарали бўлишини, барчангизга сийхат-салооматлик, олижаноб фаолиятингизда янги-янги ютуқ ва омадлар тилайман.

Ўзбекистонга кўрсатаётган эътибор ва ҳурматингиз учун миннатдорлик билдираман.

БМТ ЖАҲОН САЙЁҲЛИК ТАШКИЛОТИ БОШ КОТИБИ ТАЛЕБ РИФАИНИНГ ЮНВТО ИЖРОИЯ КЕНГАШИ 99-СЕССИЯСИНИНГ ОЧИЛИШ МАРОСИМИДАГИ НУТҚИ

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислам Каримов Жаноби Олийлари!

Хонимлар ва жаноблар!

Барчангизни БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгашининг 99-сессияси мажлисида қатнашаётганингиз билан қўтлаш менга катта шараф бағишлайди.

Президент Жаноби Олийлари, сессиямиз ишида иштирок этганингиз учун Сизга самимий ташаккур изҳор этаман. Бу Сизнинг Ўзбекистон тараққиётининг муҳим йўналишларидан бири бўлган туризм соҳасини шахсан қўллаб-қувватлаётганингиздан далолат беради.

Жаҳон сайёҳлик ташкилотига аъзо барча давлатлар ва унинг Ижроия кенгаши номидан форум юксак савияда ташкил этилгани учун Ўзбекистон раҳбариятига миннатдорлик билдирмоқчиман.

Самарқанд шаҳри ва аҳолисига ҳам самимий меҳмондўстлик ва бугунги тадбирни ташкил этиш ҳамда ўтказишга кўрсатган ёрдами учун чин қўлдан ташаккур айтаман.

Салкам 3 минг йиллик тарихга эга ва дунё тамаддуни бешикларидан бири бўлган қадимий ва улуғвор Самарқанд шаҳрида йиғилганимиздан барчамиз гоят мамнунмиз.

Самарқанд – бу асрлар жилосини муҳассам этган ва ўзининг бетакрор қиёфаси ва ноёблигини сақлаб келаётган замонавий шаҳардир.

Бу бугун биз ҳам бўлиб турган, шарқона шаҳарсозлиқнинг кўп асрлик аъёналари ва замонавий архитектура намуналарини уйғунлаштирган ушбу маҳобатли мажмуада ҳам ўз ифодасини топан.

Ушбу асфоновий шаҳарга мафтун бўлган шоир дунёда гар жаннат бўлса, у шубҳасиз Самарқанддир, деб таърифлаган.

Ўзбекистоннинг Буюк Ипак йўли чорраҳасида жойлашгани бу ерда туризм соҳасини кенг ривожлантиришда муҳим омил бўлмоқда. Сўнгги йилларда Ўзбекистон туризм соҳасида сезиларли ютуқларга эришди, бунинг самарасида 2013 йилда ушбу соҳаватли заминга 2 миллиондан зиёд сайёҳ келди. Бу 2010 йилги кўрсаткичдан икки баробар кўдир.

Бу бежиз эмас. Ўзбекистон ҳудудиди 7 мингдан ортиқ

тарихий ёдгорликлар мавжуд бўлиб, уларнинг аксарияти ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатига киритилган. Шарқ дурдоналари бўлган Самарқанд, Бухоро, Хива, Шаҳрисабз, Тошкент, Қўқон, Термиз шаҳарлари ва кўплаб обидалар шулар жумласидандир.

Шу йилнинг май ойида Самарқандда Ўрта асрларда Шарқда яшаб иқид этган буюк аллома ва мутафаккирлар илмий меросининг замонавий цивилизацияга таъсири масаласига бағишланган ва жаҳон ҳамжамияти диққат-эътиборини тортган нуфузли халқаро анжуман бўлиб ўтди. Бундай тадбирлар Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳиятини омалаштиришга ҳам ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Кеча Самарқанд иқтисодий ва сервис институти қошидаги академик лицейга ташриф буюриб, у ерда Ўзбекистон ёшлари илғор таълим технологиялари асосида билим олаётганига гувоҳ бўлдим. Улар келажакда ўзи мамлакатини, унинг равнақи, бой тарихи ва маданий меросини асраб-авайлаш ва янада бойитишга хизмат қилади. Инглиз, немис, француз, араб, италиян ва бошқа тилларда эркин сўзлаша оладиган бу ёшлар Ўзбекистоннинг келажакдир.

Ўзбекистон Республикаси Президенти таъкидлаган туризм инфратузилмасини тақомиллаштириш муҳимлиги ҳақидаги фикрга мен тўла қўшаламан. Замонавий аэропортлар ва темир йўл коммуникациялари, меҳмонхона ва ресторанлар тармоқини янада ривожлантириш, шубҳасиз, Ўзбекистоннинг сайёҳлик жозибадорлигини оширади.

Ўзбекистонда туризмни ривожлантириш борасида кенг қўламли ишлар амалга оширилаётганига гувоҳ бўлдик. Бугунги мажлис иштирокчиларининг аксарияти Тошкент – Самарқанд йўналиши бўйлаб юқори тезликда ҳаракатланадиган электр поезидан фойдаланди. Бу поезид туризмни ривожлантиришга ҳам ёрдам бериши мумкин.

Европа тарихида муҳим ўрин тутган Ренессанс, яъни, Уйғониб қадри аслида мана шу заминда анча илгари бошлангани таъкидламоқчиман ва замонавий маданият ҳамда цивилизация айна шу минтақада пайдо бўлган, деб ишонч билан айтиш мумкин.

Туризмни ривожлантириш катта масъулият талаб этади. Ўзининг тарихий ва маданий меросини асраб-авайлаб келаётган Ўзбекистонда умумбашарий бойлик ҳисобланган ноёб тарихий ёдгорликларни реставрация қилиш ва қайта тиклашга катта миқдорда маблағ йўналтирилаётгани қувонарли ҳолдир.

Айна пайтда Буюк Ипак йўли машҳур брендга айланди ва бепеён Осиё минтақаси, жумладан, Ўзбекистонда туризмни янада ривожлантиришга хизмат қилмоқда.

Ўзбекистон Буюк Ипак йўлини қайта тиклашнинг асосий ташаббускорларидан биридир. Йигирма йил аввал айнан шу шаҳарда дунёнинг 19 давлати вакиллари ушбу тарихий йўлда сайёҳликни ривожлантириш бўйича Самарқанд декларациясини қабул қилган эди.

Буюк Ипак йўлини дунёдаги етакчи сайёҳлик йўналишларидан бирига айлантириш мақсадидида амалга оширилётган ушбу лойиҳа бугун 31 мамлакатни бирлаштирганини мамнуният билан таъкидламоқчиман.

Ижроия кенгашининг аввалги сессиясида 2013 йилда жаҳонда туризмни ривожлантириш борасида юқори кўрсаткичларга эришилгани қайд этилган эди. Бу халқаро ташкилотлар ва экспорт тушумлари ҳажмининг 5 фоизини ташкил этди.

Бу бизнинг умумий ишончимизни янада мустақамлашди. «ЮНВТО жаҳон сайёҳлик барометрининг сўнгги маълумотларига кўра, жорий йилнинг биринчи ярмида халқаро саёҳатлар 4,6 фоиз ўсган.

Бу борада эришилган ютуқлар шундан далолат берадики, туризм сўнгги йилларда ижобий ўсиш суръатларини мустақамлаб, бутун дунё иқтисодий тараққиётига салмоқли ҳисса қўшмоқда.

Геосиёсий ва иқтисодий таҳдидларга қарамастан, 2010 йилдан буён халқаро саёҳатлар сони йилга ўртача 5 фоиз ошмоқда. Бу тенденция иқтисодий ривожланишга, шунингдек, экспорт ҳажми ва иш ўринларининг қўйишига ижобий таъсир кўрсатмоқда.

Туризм бугунги кунда муҳим иқтисодий, иқтисодий ва маданий омиллардан бирига айланди. Иқтисодиётнинг ушбу секторида умумий даромад ҳажми триллионлаб долларни ташкил этмоқда, ҳар йили бутун дунёда бир миллиарддан зиёд киши саёҳат қилмоқда.

Жаҳон ялпи маҳсулотидида туризмнинг улуши 9 фоизни ташкил этмоқда, янги ташкил этилаётган ҳар 11 иш ўринининг биттаси ушбу соҳага тўғри келмоқда.

Миллионлаб меҳмонхона ва дўкон эгалари, ошпазлар, ҳунарманд ва экскурсоводлар туризмни жадал ривожлантириш, унинг янада оммавийлаштиришга ёрдам бермоқда.

Шу ўринда туризм ривожини мамлакатлар ва халқларнинг маданий қадриятларига зарар етказмаслиги лозимлигини таъкидлаш даркор. Кўп тармоқли туризм саноатини ривожлантириш масъулиятини ўз зиммаларига олишимиз шарт.

Хурматли форум қатнашчилари!

Ўзбекистон Республикасининг Президенти Ислам Каримов Жаноби Олийлари ва Ўзбекистон халқига туризмни иқтисодий тараққиёт ва фаровонлиқни, ҳамжихатлик ва ҳамкорликни мустақамлашга хизмат қиладиган муҳим восита сифатида ривожлантиришни қўллаб-қувватлаётгани учун яна бир бор миннатдорлик изҳор этишга руҳсат бергайсизлар.

Биз Ўзбекистонда амалга оширилган буюк ўзгаришлар гувоҳи бўлдик. Туризмни ривожлантиришга алоҳида эътибор қаратаётган Президент Ислам Каримовнинг оқилона ва узоқни кўзлаган сиёсати тўғрисида Ўзбекистон туризмни ривожлантиришнинг асосий марказларидан бири бўлишига ишонимиз.

Шу заминда тўғилиб вояга етган буюк инсонлар башариёт цивилизациясини ривожига улкан ҳисса қўшган. Алгебра асосчиси Хоразмий, фйласуф Форобий ёки улўғ комусий олим Абу Райхон Беруний, тиббиёт илмига асос солган Абу Али ибн Сино каби буюк аллома ва мутафаккирларни бутун дунё яхши билади.

Форум самарали ўтишига қатъий ишонаман. ЮНВТО Ижроия кенгашининг гўзал ва бетакрор Самарқанд шаҳрида ўтаётган 99-сессияси ишига муваффақият тилайман.

САМАРҚАНДА ЖАҲОН САЙЁҲЛИК ФОРУМИ

(Давоми. Боши 1-бетда)

Ўзбекистон сайёҳлик соҳасида улкан салоҳиятга эга. Ватанимиз тарихий кадамжолари кўпчилиги бўйича дунёдаги етакчи ўн мамлакат қаторида туради. Мамлакатимизда етти мингдан зиёд тарихий ва маданий ёдгорлик бор. Самарқанд, Бухоро, Хива ва Шахрисабз шаҳарлари ЮНЕСКОнинг Бутунжаҳон мероси рўйхатида киритилган. Юртимизда сайёҳликнинг экотуризм, геотуризм, экстремал, тиббий ва маданий йўналишлари, отда, туяда, автомобилда сайёҳат қилиш, альпинизм, балик ови, рафтинг каби кўплаб турлари ривожланмоқда.

Янги сайёҳлик йўналишлари ишлаб чиқариётгани, халқаро ва маҳаллий аэропортлар, транспорт коммуникациялари барпо этилаётгани самарасида юртимизга келаётган сайёҳлар сани йилдан-йилга кенгайиб бораётди. 2011-2013 йилларда мамлакатимизга келган хорижлик туристлар сони 129,5 фоизга ошди. Сайёҳлик хизматлари ҳажми 175,8 фоиз, шундай хизматлар экспорти 180,2 фоиз ўсди. Мингдан ортиқ сайёҳлик ташкилотлари, жумладан, 550 туроператор ва агентлик, 500 дан зиёд меҳмонхона уларга жаҳон андозлари даражасида хизмат кўрсатмоқда.

Мамлакатимизда амалга оширилаётган улкан бунёдкорлик ишлари самарасида хорижий меҳмонлар ва делегацияларни қабул қилиш ҳамда уларга замонавий талаблари асосида хизмат кўрсатиш имкониятига эга ўнаб меҳмонхоналар қад ростлади. Дунё миқёсида тан олинган «Radisson», «Lotte», «Dedeman», «Grand Plaza» каби брендлар остида хизмат кўрсатувчи отеллар билан бирга, кичик гуруҳларда ва оилавий сайёҳат қилувчилар учун хусусий меҳмонхоналар тармоғи барпо этилди.

Изчил ривожланаётган ҳаво ва темир йўл транспорти сайёҳатлари тез, қулай ва хавфсиз ташкил этиш имконини бермоқда. 2011 йилдан қатновий йўлга қўйилган «Афросиёб» тегирил поездди пойтахтимиздан Самарқандга бориб-келувчилар учун жуда маъқул бўлмоқда.

Ўзбекистон ҳаво йўллари миллий авиакомпанияси халқаро авиаташувлар бозорида муносиб ўрин эгаллади. Бугун Ўзбекистонда ўн битта халқаро аэропорт фаолият кўрсатмоқда. Ҳаво кемалари парки ва аэропортлар модернизация қилингани, парвозлар географияси кенгайгани туризм соҳасини янада ривожлантириш, сайёҳларни юртимизга жалб этишда муҳим омил бўлмоқда.

Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамасининг 2012 йил 10 октябрдаги «Ўзбекистон Республикасида туризм соҳасини янада кўллаб-қувватлаш ва ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида»ги қарори туризм ва сайёҳлик инфратузилмасини ривожлантириш, миллий туристик хизматларини халқаро сайёҳлик бозорларига фаол тақдир этишда муҳим дастуруламал бўлмоқда.

«Ўзбектуризм» миллий компанияси, «Ўзбекистон ҳаво йўллари» миллий авиакомпанияси, «Ўзбекистон темир йўллари» давлат акциядорлик компанияси ва бошқа ташкилотлар «Ўзбекистон»

миллий тенди доирасида дунёнинг кўплаб йирик шаҳарларида ўтказилаётган халқаро кўргазмаларда мунтазам иштирок этиб келаётди. Бу мамлакатимиз сайёҳлик ташкилотларига хорижий ҳамкорлар билан янги алоқалар ўрнатиш, ўзаро манфаатли ҳамкорлик олиб бориш имконини бераётди.

Сайёҳликни ривожлантириш ушбу соҳада кадрлар тайёрлаш, қайта тайёрлаш ва малакасини ошириш билан боғлиқ. Тошкент давлат иқтисодиёт университети, Самарқанд иқтисодиёт ва сервис институти, пойтахтимиздаги Сингапур менежментни ривожлантириш институти, Тошкент, Самарқанд, Бухоро ва Хива шаҳарларидаги туризм коллежларида сайёҳлик маркетинги ва менежменти, хизмат кўрсатиш, халқаро туризм, меҳмонхона бошқаруви ва ресторан иши йўналишлари бўйича мутахассислар тайёрланмоқда.

Юртимизнинг ҳар бир гўшаси ўзига хос аъёнлари, тарихий обидалари, табиий иқлим шароити билан ажралиб туради. Аҳоли даромадлари ошиб бораётгани ва сайёҳлик инфратузилмаси тақомиллашган самарасида мамлакатимизда ички туризм ҳам тобора ривожланмоқда. Ҳар бир ҳудуднинг ўзига хос жиҳатлари, ички имкониятларида келиб чиққан ҳолда манзилли дастурлар амалга оширилмоқда. Масалан, тарихий обидалар камроқ бўлган жойларда экотуризм, геотуризм, off-road сайёҳатлари, тоғли зоналарда экстремал туристик хизматлар ташкил этилмоқда. Сайёҳликни ривожлантиришга қаратилган ҳудудий дастурларга мавофиқ маданий мерос объектларини реставрация қилиш, туристик объектларни қуриш ва таъмирлаш, янги сайёҳлик йўналишларини ишлаб чиқиш, сайёҳлик ташкилотлари фаолиятини тақомиллаштириш борасида қатор лойиҳалар амалга оширилмоқда.

Мамлакатимиз БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилотига 1993 йилда аъзо бўлган. Самарқандда мазкур ташкилотнинг Буюк Ипак йўлида сайёҳликни ривожлантириш бўйича минтақавий маркази фаолият юритмоқда. ЮНВТОнинг 2011 йил октябр ойида Жанубий Кореяда ўтган Бош ассамблеясида Ўзбекистон Республикаси иккинчи марта ушбу ташкилот Ижроия кенгаши аъзоси этиб сайланди. Бу мақомга дунёнинг жуда кам давлатлари сазовор бўлган.

2014 йилнинг июнь ойида Испаниянинг Сантьяго-де-Компостела шаҳрида бўлиб ўтган БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилотининг Ижроия кенгашининг 99-сессиясида Самарқандда ўтказиш тўғрисидаги қарор қабул қилинди.

«Ер юзининг сайёҳли» ва «Шарқ гавҳари» деб аталадиган қадимий ва ҳамиша навқирон Самарқанд азалдан ўз кўрку салобати билан барчани мафтун этиб келади. Шаҳарнинг қадимий ва замонавий иншоотлари, гўзал ва сўлим табияти сайёҳликни ривожлантириш учун улкан имкониятлар яратмоқда.

Президентимиз таъбири билан айтганда, Самарқанд тупроғининг ҳар бир заррасида улғур бир ҳикмат бор, ҳар бир

кўчаси, майдон ва хиёбонида салобат, файзу тароват бор. Бу қадимий ва ҳамиша навқирон шаҳарнинг ҳар бир гиш-тида бунёдкор халқимизнинг буюк истеъдоди ва маҳорати, боқий қадриятлари муҳассас.

Истиқлол йилларида Самарқанд ўзгача тароват ва маҳобат касб этди. Амир Темури таваллудининг 660 йиллиги, Мирзо Улуғбек таваллудининг 600 йиллиги муносабати билан Самарқандда улкан бунёдкорлик ишлари амалга оширилди. Шаҳар марказида Соҳибқирон бобомизнинг салобатли ҳайкали қад ростлади. Мирзо Улуғбек расадхонаси ва мадрасаси қайта таъмирланди. Президентимиз фармонида мувофиқ 1996 йил 18 октябр кунин Самарқанд шаҳри «Амир Темури» ордени билан мукофотланди. Шундан буён бу кун юртимизда Самарқанд шаҳри кунин сифатида нишонлаб келинмоқда.

Давлатимиз раҳбари ташаббуси билан Самарқанднинг асл тарихий қиёфасини тиклаш, иқтисодий салоҳиятини юксалтириш борасида беқиёс ишлар амалга оширилди. 2007 йилда Самарқанд шаҳрининг 2750 йиллиги кенг нишонланди. Ушбу қўтлуг тўй арафасида боқий шаҳар янада гўзаллашди. Барпо этилган ўнаб ижтимоий-маиший иншоотлар – таълим муассасалари ва спорт майдончалари, тиббиёт масканлари ва меҳмонхоналар, магистрал йўллар, кўракм боғу хиёбонлар Самарқанд аҳолиси ва меҳмонларига ҳар томонлама муносиб шароит яратиш баробарида, қадим шаҳар кўркига кўрк қўшмоқда. Амир Темури, Рўхобод макбаралари, Регистон майдони, Ҳазрати Ҳизр ва Бибиномин масжидлари, Шоҳи Зинда ёдгорлиги, Мирзо Улуғбек расадхонаси қайта таъмирланди. Уларни бир-бирига боғловчи кичик халқа йўлининг қурилиши шаҳар аҳли ва сайёҳлар учун яна бир қулайлик яратди.

Самарқанднинг сайёҳлик имкониятлари шаҳар иқтисодиётини янада ривожлантириш, аҳоли бандлигини таъминлашда муҳим омил бўлмоқда. Бугунги кунда бу ерда юздан зиёд сайёҳлик фирмаси ва юзга яқин меҳмонхона фаолият кўрсатаётди.

БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгашининг 99-сессияси мамлакатимизнинг сайёҳлик борасидаги улкан салоҳияти билан халқаро жамоатчилигини кенг таништириш учун яна бир қулай имконият бўлиб, хорижий сайёҳлик ташкилотлари ва компаниялари билан ҳамкорликни янада кенгайтириш ва мустақамлашга хизмат қилади. Сессия дунёнинг етакчи экспертлари-га жаҳон сайёҳлик бозорининг бугунги ҳолати ва истиқболлари хусусида таҳрибат алмашиш, бу борадаги янги тенденциялар, долзарб сайёҳлик муаммоларини муҳокама қилиш имконини бераётди.

Халқаро анжуман иштирокчилари Регистон мажмуаси, Амир Темури ва Ҳўжа Донийр макбаралари, Мирзо Улуғбек расадхонаси, «Афросиёб» музейи каби диққатга сазовор жойлар ва замонавий таълим муассасалари фаолияти билан танишди. Истиқлол йилларида Президентимиз раҳнамолигида Самарқанд шаҳрида амалга оширилган кенг қўламли бунёдкорлик ва ободонлаштириш ишларига, шаҳарнинг улкан сайёҳлик салоҳиятига, соҳада кадрлар тайёрлашга қаратилаётган алоҳида эътиборга юксак баҳо берди.

Сессиянинг ялпи мажлисида Буюк Ипак йўли – халқаро сайёҳликни ривожлантиришнинг янги истиқболлари, соҳада кадрлар тайёрлаш ва мутахассислар малакасини ошириш, минтақавий ривожланиш ва интеграцияни рағбатлантиришда сайёҳлик маршрутларининг роли, халқаро туризмнинг бугунги ҳолати ва истиқболлари каби мавзуларда маърузалар тингланди ва муҳокама қилинди.

Тадбир доирасида мамлакатимизга сайёҳларни янада кенгрок жалб қилиш бўйича чет элик мутахассислар билан ўзаро фикр ва таҳрибат алмашилмоқда, бу борадаги халқаро ҳамкорликни ривожлантириш масалалари муҳокама этилмоқда.

Халқаро анжуман бугун ўз ишини давом эттиради.

Ирода УМАРОВА,
Нодира МАНЗУРОВА,
Ғолиб ҲАСАНОВ
ЎЗА олган сурат

Сўз – халқаро форум иштирокчиларига

ЎЗБЕКИСТОН МАҲОБАТЛИ ОБИДАЛАРИ
ВА ЗАМОНАВИЙ КЎРКУ ТАРОВАТИ БИЛАН ҲАР
ҚАНДАЙ САЙЁҲНИ ҲАЙРАТГА СОЛАДИСамарқанд шаҳрида БМТ Жаҳон сайёҳлик ташкилоти Ижроия кенгашининг
99-сессияси бўлиб ўтмоқда.

Бугунги кунда сайёҳлик замонавий иқтисодиётнинг энг муҳим тармокларидан биридир. Мамлакатингизда ўтказилаётган халқаро сайёҳлик кўргазма ва ярмаркаларида фаол иштирок этиб, бу соҳадаги ҳамкорликни ривожлантирмоқчи.

Ҳамад Абдулазиз АЛШАЙХ, Саудия Арабистони сайёҳлик ва қадимийлик комиссияси вице-президенти:

– Ўзбекистонга келиб мамлакатингиз ҳақидаги тасавури-миз янада бойиди. Бу диёрда ҳар соҳада юксак тараққиётга гувоҳ бўляпмиз. Мамлакатингиздаги, хусусан, Самарқанддаги маҳобатли қадимий обидалар билан замонавий-лининг ажойиб тарзда уйғунлашиб кетгани хотирамда бир умр муҳрланиб қолади. Бу қадимий шаҳарларда ҳаёт қай-наётгани, ўтмиш ва замонавий цивилизация ёнма-ён яшаётганидан ҳайратим чексиз.

Ўзбекистон замини асрлар давомида Буюк Ипак йўли орқали Шарқ ва Ғарбни бир-бири билан боғлайдиган робита бўлиб хизмат қилган. Турли цивилизация ва маданиятлар ўзаро туташган муҳим чорраха, умуминсоний тараққиётга беқиёс ҳисса қўшган ўлка сифатида танилган. Ўзбекистон халқи – буюк зотлар авлоди, бетакрор мерос соҳиб-би. Бу ерда етишиб чиққан олимлар алгебра, астрономия, тиббиёт, география, меъморчилик, геодезия, геология, филология каби кўплаб фанларга асос солган. Бугун ана шундай пойдеворга таяниб, Ўзбекистон эркин, мустақил ва фаровон келажагини қуриш, жаҳон ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллаш йўлидан дадил одимламоқда.

Зелимир КРАМИРИЧ, Хорватия сайёҳлик вазир-и ёрдамчиси:

– Ўзбекистоннинг тарихи жуда бой ва бетакрордир. Мамлакатингиз турли цивилизация ва маданиятлар ўзаро тута-ташган муҳим чорраха, умуминсоний тараққиётга беқиёс ҳисса қўшган ўлка сифатида бутун дунёга танилган. Юр-тингиз тарихини атрофлиҳа ўрганиш мобайнида аниқлан-ган Буюк Ипак йўлига оид ноёб маълумотлар тарих, архео-логия каби фанларнинг янада бойиши ва кенгайишида ало-ҳида аҳамият касб этади. Бу Ўзбекистоннинг жаҳон илм-фани, маданияти ривожда муҳим ўрин тутганидан дало-лат.

ЎЗА мухбирлари анжуман иштирокчиларининг айримла-ри билан суҳбатлашди.

Ким Ки ХОНГ, Корея Республикаси Маданият, спорт ва туризм вазирлигининг сайёҳлик бюроси бош ди-ректори:

– Ўзбекистоннинг сайёҳлик салоҳияти тобора юксалиб, имкониятлари кенгайиб бормоқда. Сессиянинг очилишида Президент Ислоҳ Каримов иштирок этгани ва нутқ сўзла-гани анжуман нуфузини оширди. Ўзбекистон ўз жозибаси ва гўзаллиги билан жаҳон сайёҳларини ҳайратлантириб кела-ётган мамлакатлардан биридир.

Президент Ислоҳ Каримов маърузасини катта қизиқиш билан тинглади. Давлатингиз раҳбарининг Ўзбекистон халқи фаровонлиги йўлида кўрсатаётган ғамхўрлиги таҳ-синга лойиқ. Буюк Ипак йўли марказида жойлашган Ўзе-кистонга, хусусан, Самарқандга келаётган сайёҳлар сони мунтазам кўпайиб боришига ишонаман.

Самарқандда таърифимиз давомида «Афросиёб» музейида бўлиб. У ердаги деворий суратлардан бирида Афросиёб ҳукмдорининг турли мамлакатлар элчиларини қабул қилиш маросими акс этган экан. Улар орасида Чосон (Корея) элчисининг ҳам борлиги халқларимиз ўртасидаги муноса-батлар илдири қадимийлигинидал далолат беради. Бугунги кунда ҳам мамлакатларимиз ўртасидаги алоқалар юксак даражада ривожланиб бораётгани бизни жуда қувонтира-ди.

Шерри СИБАНДА, Зимбабве Сайёҳлик ва меҳмон-дўстлик санати вазирлигининг халқаро туризм де-партаменти директори:

– Президент Ислоҳ Каримов ўз маърузасида нафақат Ўзбекистоннинг, балки жаҳон сайёҳлик санатида оид жуда муҳим ва фойдали маълумотларни келтириб ўтди. Маъру-зани тинглар эканман, Ўзбекистон сайёҳлик соҳаси ривож-и доимий эътиборда эканига ишончим қомил бўлди.

Даниэла Гарза Риос ЭЙЧЕНЕ, Мексика сайёҳлик вазирлигининг департамент директори:

– Президент Ислоҳ Каримов маърузасида таъкидлагани-дек, туризм ривожланган мамлакатда бағрикенглик ҳам му-жассам бўлади. Сайёҳлик қалбимизга бағрикенглик ва эз-гулик туйғуларини сингдиради. Мамлакатингизда барча со-ҳалар қатори сайёҳликни ҳам тараққиёт эътиришига қарати-лаётган улкан эътиборга ҳавасимиз келди.

Ўзбекистоннинг халқаро майдондаги ўрни мустақамла-лаш, нуфузи тобора ошиб бораётганини алоҳида таъкид-лашни истардим. Мамлакатингиз улкан сайёҳлик салоҳия-тига эга. Шу боис дунёнинг кўплаб одамлари бу ерга саё-ҳат қилишга интиломоқда. Ўзбекистоннинг бой тарихи, ма-данияти, санъати, маънавий мероси билан яқиндан тани-шиш имконига эга бўлдим. Ўзбек заминида етишиб чиққан олиму фазилларнинг жаҳон илм-фани ривожига қўшган улкан ҳиссасини дунё аҳли эътироф этади. Аниқсиз, Амир Темури ва темирйўллар дарида амалга оширилган бунёд-корлик ишлари барча замоналар учун ибратлидир. Юртин-гиздаги маҳобатли иншоотлар халқингиз ақл-заковатининг маҳсули сифатида дунёни ҳайратга солиб келмоқда. Ана шундай буюк мерос ворисларининг ўз аждодларига кўрса-таётган эҳтироми ҳар қанча таҳсинга сазовор.

МАМЛАКАТИМИЗДА

● Навоий вилоятида ҳар бири 64 хо-надондан иборат бўлган учта «Камо-лот» уйини қуриш ишлари бошлаб юборилди. Бу турар жойлар ёш оила-ларга берилади.

● Мамлакатимиз пойтахтидан кел-ган «Саломатлик поезде» Қорақалпо-гистон Республикасининг Тўртқўл ту-манида бўлди. Асосан Пахтачи, Улли-боғ, Оқбошли, Оққамиш ва Ўзбекистон овулларида истиқомат қилаётган икки минг нафарга яқин ижтимоий ҳимоя-га муҳтож аҳоли юқори малакали ши-фокорлар томонидан замонавий тиб-бий-диагностика воситалари ёрдами-да тиббий кўриқдан ўтказилди.

● Бухорода «Соғлом бола йили» Дав-лат дастури ижроси доирасида 14-15 ёшли болалар ўртасида футбол бўйи-ча республика турнири бўлиб ўтди. Жойларда футболни янада оммалаш-тириш, ёш истеъдод соҳибларини аниқлаш ва рағбатлантириш мақсади-да ташкил этилган мусобақада Наво-ий, Самарқанд, Бухоро, Хоразм, Қаш-қадарё ва Фарғона вилоятлари ҳамда Тошкент шаҳридаги футбол, болалар ва ўсмирлар спорт мактаблари, спорт мактаб-интернатлари тарбияланувчи-ларидан шакллантирилган ўн беш жа-моа ғолиблик учун кураш олиб борди.

● Ўзбекистон Нодавлат нотижорат ташкилотлари миллий ассоциацияси ва ЮНЕСКО ҳамкорлигида Жиззах шаҳрида ташкил этилган «Болалар ҳуқуқ ва манфаатларини ҳимоя қилиш соҳасидаги лойиҳаларни самарали бошқариш бўйича нодавлат нотижо-рат ташкилотлари фаолларининг кўникмасини ошириш» мавзусида ўтказилган семинар-тренингда бола ҳуқуқларини ҳимоя қилиш борасида қабул қилинган норматив ҳужжатлар ва болалар меҳнатининг турли шакл-ларига барҳам бериш бўйича дастур ижросини таъминлашда ННТлар фао-лиятини кучайтириш масаласи атроф-лича муҳокама қилинди.

ЖАҲОНДА

● АҚШда 2015 йилнинг энг яхши ав-томобили номига номзодлар эълон қилинди. Жорий йилда ушбу танлов-да иккита тоифа – енгил автомобил-лар ва ҳар хил йўлда юра оладиган машиналар, кроссоверлар ва пикап-лар номинацияси бўйича ғолиблар аниқланади. Ҳар икки тоифада асо-сий кўпчилик машиналарни Японияда ишлаб чиқарилган автоуловлар таш-кил этмоқда.

● Forbes нашрининг маълумотида кўра, Шимолий америкалик 81,2 мил-лиард долларлик маблағга эга Билл Гейтс бугунги кунда жаҳондаги энг бой-бадавлат киши ҳисобланади. Microsoft компаниясининг асосчиси ўтган йили хайрия мақсадларига 2,65 миллиард долларлик маблағ сарфла-ган. Ушбу маблағнинг катта қисмини Б.Гейтс безгак, полиомиелит ва ОИТС каби хавфли юқумли касалликларга қарши кураш учун ажратган.

ШАҲАР САЙЛОВ
КОМИССИЯСИ ЙИҒИЛИШИ

Куни кеча халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комиссиясининг навбатдаги йиғилиши бўлиб ўтди.

Унда «Халқ депутатлари вилоят, туман ва шаҳар Кен-гашиларига сайлов тўғрисида»ги Ўзбекистон Республи-каси Қонунига мувофиқ, халқ депутатлари Тошкент ша-ҳар Кенгашига сайлов ўтказувчи шаҳар сайлов комисси-ясининг 2014 йил октябр ойига мўлжалланган иш ре-жасини тасдиқлаш, сайлов округларини тузиш, сайлов комиссияси аъзолари ўртасида иш тақсими, сайлов комиссиясида фуқароларни қабул қилиш, округ ва уна-физка сайлов комиссияларига амалий ёрдам кўрсатиш мақ-садида навбатчилик ташкил этиш ҳамда шаҳар сайлов комиссияси ҳузурида матбуот марказини тузиш масала-лари кўриб чиқилди.

Шунингдек, йиғилишда сайлов ўтказувчи сайлов ок-руглари сони аҳолининг, сайловчиларнинг сонини, ҳудудни ва бошқа маҳаллий шароитларни инобатга ол-ган ҳолда халқ депутатлари Тошкент шаҳар Кенгаши-нинг қарорига асосан шаҳар ҳудудида 60 та округ тузи-лиши, битта сайлов округи бўйича сайловчилар норма-сини ўртача 27 мингта сайловчи ҳисобидан белгиланган-лиги кўрсатиб ўтилди.

Йиғилишда қўрилган масалалар бўйича шаҳар сай-лов комиссиясининг тегишли қарорлари қабул қилин-ди.

Нодира МАНЗУРОВА,
Ирода УМАРОВА
ёзиб олди.

АФФАЛИК ТЕЛЕДАСТУЛАР

Ўзбекистон

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Табият китоби». Х/ф.
7.20 Миллий сериал: «Вакт кадри».
8.00 «Тавлилонам».
8.40 «Ер сайрабаси». Х/ф.
9.30 «Кўнгил ободлиги».
9.50 «Бир силри хилхат». Х/ф.
10.00 «Тонгги газета». Т/с.
10.45 «Қўнчоқ Шон». М/с.
11.00 «Ахборот».
11.10 «Ватанпарвар».
11.55 «Иқлим».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Мен ва У».
13.25 «Япон боғи».
13.40 «Юрган — дарё».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Аён бақити».
14.35 Миллий сериал: «Аммажоним-аммажон».
15.05 «Иқлим».
15.10 «Қишлоқ ҳаёти».
15.30 «Муштанглар».
16.00 «Заковат».
17.00 «Ахборот».
17.10 «Эркин фикр».
17.20 «Иқлим».
17.30 «Агроланд».
17.40 «Корачик».
17.60 «Қўнгил қўшиқ истаиди».
18.10 «Нитро».
18.25 «Иқлим».
18.40 «Жажжи Доррит». Т/с.
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот»/рус/.
20.05 Миллий сериал: «Опа-сингиллар». 2-фасл.
21.00 «Ахборот».
21.40 «Муносабат».
22.20 «Қўнгил қўшиқ истаиди».
23.00 — 00.10 «Муҳаббат ила».
Б/ф.
00.10 «Агроланд».
00.25 Миллий сериал: «Опа-сингиллар».
1.00 «Ахборот»/рус/.
1.30 Миллий сериал: «Аммажоним-аммажон».
2.00 «Шарқ тароналари».
2.15 ТелеТаб: «Қаллоблар».
2-қисм.
3.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
4.00 «Ахборот».
4.15 «Вакт кадри».
4.40 «Юрган — дарё».
5.35 — 5.55 «Қишлоқ ҳаёти».

Ёшлар

6.00 «Ватан меҳри».
6.10 «Тараннум».
7.00 «Муштанглар».
7.50 «Болалар илҳами».
8.00 «Бир қадам». Т/с.
8.40 «Сўз ёшларга».
9.00 «Индаба». Т/с.
9.50 «Оғоқ бўлинг!».
10.00 «Қамолот-инфо».
10.10 «Қасоскор замин». Т/с.
10.40 «Зар ёмғир». 1-қисм.
11.00 «Шарқ тароналари».
12.00 «Муҳаббатим-қисматим». Т/с.
12.50 «ЎзЕх».
13.00 «Давр».
13.10 «Изабелла». Т/с.
14.20 «Истиқлол фарзандлари».
15.00 «Мўжизавий дунё».
15.50 «ЎзЕх».
16.00 «Давр».
16.10 «Алиса». Т/с.
17.00 «Қамолот-инфо».
17.10 «Автоматруль».
17.30 «Тасодифий учрашув».
1-қисм.
18.50 «ЎзЕх».
19.00 «Давр».

Ўзбекистон

5.55 Кўрсатувлар дастури.
6.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
7.00 «Табият китоби». Х/ф.
7.20 «Иқлим».
7.25 Миллий сериал: «Вакт кадри».
8.00 «Ахборот».
8.40 «Ер сайрабаси». Х/ф.
9.30 «Кўнгил ободлиги».
9.50 «Бир силри хилхат». Х/ф.
10.00 «Тонгги газета». Т/с.
10.45 «Қўнчоқ Шон». М/с.
11.00 «Ахборот».
11.10 Миллий сериал: «Опа-сингиллар».
11.55 «Иқлим».
12.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
13.00 «Ўз-хаво мўжизалари». Т/с.
13.45 «Ахборот».
14.00 «Ахборот».
14.15 «Менинг боғим».
14.35 Миллий сериал: «Аммажоним-аммажон».
15.05 «Кўрганирмиш ҳақида».
15.30 «Хайт». Х/ф.
16.00 «Тезкор хабарлар».
16.10 «Қандақорлар».
16.30 «Ахборот»/инглиз/.
16.40 «Корачик».
17.00 «Ахборот».
17.10 «Кулларнинг бирида».
17.20 «Иқлим».
17.45 «2014 йил — Соғлом бола йили».
18.00 «Қўнгил қўшиқ истаиди».
18.10 «Парламент ҳаёти».
18.30 «Хива. Қўнчоқ».
18.40 «Жажжи Доррит». Т/с.
19.25, 20.00, 20.55 Эълонлар.
19.30 «Ахборот»/рус/.
20.05 Миллий сериал: «Опа-сингиллар».
21.00 «Ахборот».
21.40 «Олов билан уйнашганлар».
22.10 «Қўнгил қўшиқ истаиди».
22.20 — 23.45 «Тажриба бўлма-гунча». Б/ф.
23.45 «Кўрганирмиш ҳақида».
00.10 «Шарқ тароналари».
00.20 Миллий сериал: «Опа-сингиллар».
1.00 «Ахборот»/рус/.
1.30 Миллий сериал: «Аммажоним-аммажон».
2.00 «Соғлом келажак».
2.15 ТелеТаб: «Қаллоблар».
2-қисм.
3.00 «Ассалом, Ўзбекистон!»
4.00 «Ахборот».
4.40 Миллий сериал: «Вакт кадри».
5.15 «Менинг боғим».
5.35 — 5.55 «Қандақорлар».

Ёшлар

6.00 «Ватан меҳри».
6.10 «Тараннум».
7.00 «Муштанглар».
7.50 «Болалар илҳами».
8.00 «Бир қадам». Т/с.
8.40 «Сўз ёшларга».
9.00 «Индаба». Т/с.
9.50 «Оғоқ бўлинг!».
10.00 «Қамолот-инфо».
10.10 «Қасоскор замин». Т/с.
10.40 «Зар ёмғир». 2-қисм.
11.00 «Соғлом оила — соғлом бола».
12.00 «Муҳаббатим-қисматим». Т/с.
12.50 «ЎзЕх».
13.00 «Давр».
13.10 «Изабелла». Т/с.
14.20 «Сўз ёшларга».
15.00 «Мўжизавий дунё».
15.50 «ЎзЕх».

19.30 «Иш жодуси». Т/с.
20.20 «Ўзбек адабиёти».
20.40 «Сўз ёшларга».
21.10 «Қасоскор замин». Т/с.
22.00 «Давр».
22.30 «Оқсуқ изкувар». Т/с.
00.00 «Афсона ва ҳақиқат».
00.10 «Сўқасда». Х/ф.
1.10 «Хажон муноси».
2.10 «Мўжизавий дунё».
3.00 «Истиқлол фарзандлари».
3.40 «Сўз ёшларга».
4.00 «Сўз бўлсин».
4.30 «Автоматруль».
4.50 «Ойдин оханлар».
5.00 «Якин-ийроқлар».
5.30 — 6.00 «Давр».

Тошкент

5.55 «Ягонасан, муҳаббат Ватаним!»
6.00, 8.00, 12.00, 16.00, 18.00, 20.00, 2.00 «Роуахт».
6.25 Миллий сериал: «Гулхан атро-фидиллар». 4-қисм.
7.00 «Тошкент вақти».
7.50 «Соз сеҳри».
7.55 «Бизнинг даҳолар».
8.25 Тошкент тароналари.
8.35 «Роуахт-еко».
8.45 «Мисли гавҳар».
9.05 «Элиза». Т/с. 21-қисм.
9.50 «Роуахт спорт».
10.00, 14.00, 22.00 «Пойтахт».

/рус тилида/.
10.20 «Телепорт».
Б/ф, /рус тилида/.
11.45 «Қўнчоқ доирасида».
11.50 «Қасатка». Х/ф /рус тилида/.
13.00 «Тошкент вақти».
13.50 «Роуахт-героити».
14.10 «Всё о туризме».
14.40 «Митинглар оиласи».
15.00 «Роуахт-biznes».
15.10 «Ўғай она». Т/с. 44-қисм.
16.10 «Тошда ҳам дарахт ўсади».
Б/ф, 1-қисм.
17.15 «Қўнчоқ хонадон».
17.35 «Холис назар».
18.25 «Ўзбекистон рақслари».
18.35 «Роуахт-intervyu».
18.45 «Элиза». Т/с. /Премьера/.
22-қисм.
19.30 Тошкент тароналари.
19.40 «Телемаркет».
19.50 «Бизнинг даҳолар».
19.55 «Навоий маҳзини».
20.25 «Ўғай она». Т/с. /Премьера/.
45-қисм.
21.15 «Пойтахт йўлларида».
21.35 «Роуахт-еко».
21.45 «Телемаркет».
21.55 «Пойтахт-шаҳарлар».
22.20 «Папа студентки».
Б/ф, /рус тилида/.
11.45 «Эртанинг эгалари».
00.05 «Всё о туризме».
00.35 «Пойтахт йўлларида».
1.00 «Роуахт-еко».
1.10 «Кўрсатувлар плавани».
2.10 «Кулларнинг омади». Б/ф.
4.00 «Тошкент вақти».
4.50 «Саломат бўлинг!» тележурна-
ли.
5.20 «Бахт кўрғини».

ДУШАНБА, 6

04.00 Телеканал «Доброе утро»
07.00 «Полночь»
08.00 «Полночь»
08.10 «Полночь»
08.20 «Полночь»
08.30 «Полночь»
08.40 «Полночь»
08.50 «Полночь»
09.00 «Полночь»
09.10 «Полночь»
09.20 «Полночь»
09.30 «Полночь»
09.40 «Полночь»
09.50 «Полночь»
10.00 «Полночь»
10.10 «Полночь»
10.20 «Полночь»
10.30 «Полночь»
10.40 «Полночь»
10.50 «Полночь»
11.00 «Полночь»
11.10 «Полночь»
11.20 «Полночь»
11.30 «Полночь»
11.40 «Полночь»
11.50 «Полночь»
12.00 «Полночь»
12.10 «Полночь»
12.20 «Полночь»
12.30 «Полночь»
12.40 «Полночь»
12.50 «Полночь»
13.00 «Полночь»
13.10 «Полночь»
13.20 «Полночь»
13.30 «Полночь»
13.40 «Полночь»
13.50 «Полночь»
14.00 «Полночь»
14.10 «Полночь»
14.20 «Полночь»
14.30 «Полночь»
14.40 «Полночь»
14.50 «Полночь»
15.00 «Полночь»
15.10 «Полночь»
15.20 «Полночь»
15.30 «Полночь»
15.40 «Полночь»
15.50 «Полночь»
16.00 «Полночь»
16.10 «Полночь»
16.20 «Полночь»
16.30 «Полночь»
16.40 «Полночь»
16.50 «Полночь»
17.00 «Полночь»
17.10 «Полночь»
17.20 «Полночь»
17.30 «Полночь»
17.40 «Полночь»
17.50 «Полночь»
18.00 «Полночь»
18.10 «Полночь»
18.20 «Полночь»
18.30 «Полночь»
18.40 «Полночь»
18.50 «Полночь»
19.00 «Полночь»
19.10 «Полночь»
19.20 «Полночь»
19.30 «Полночь»
19.40 «Полночь»
19.50 «Полночь»
20.00 «Полночь»
20.10 «Полночь»
20.20 «Полночь»
20.30 «Полночь»
20.40 «Полночь»
20.50 «Полночь»
21.00 «Полночь»
21.10 «Полночь»
21.20 «Полночь»
21.30 «Полночь»
21.40 «Полночь»
21.50 «Полночь»
22.00 «Полночь»
22.10 «Полночь»
22.20 «Полночь»
22.30 «Полночь»
22.40 «Полночь»
22.50 «Полночь»
23.00 «Полночь»
23.10 «Полночь»
23.20 «Полночь»
23.30 «Полночь»
23.40 «Полночь»
23.50 «Полночь»
24.00 «Полночь»

6.55 АНОНС.
7.00 «SPORT-EXPRESS».
8.00 «ХАБАРЛАР».
8.30 АНОНС.
8.35 «Орзулар келаси».
9.05 «Техно-спорт».
9.15 «Автоматоспорт».
9.35 АНОНС.
10.00 Теннис. «Тошкент челленже-ри». Халқаро турнир. Тургидан-тўғри олиб кўрсатилади.
12.55 Рақамлар, натижалар, рей-тинглар.
13.00 ХАБАРЛАР.
13.15 Теннис. «Тошкент челленже-ри». Халқаро турнир. Тургидан-тўғри олиб кўрсатилади.
15.00 «Экспресс».
15.10 Волейбол. Жаҳон чемпион-на-ти.
16.10 АНОНС.
16.15 «Интер-бюл».
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Спорт сайрабаси».
18.20 «Техно-спорт».
18.30 ХАБАРЛАР.
18.50 АНОНС.
18.55 «Болалар спорт».
19.20 Волейбол. Жаҳон чемпион-на-ти.
20.30 «Спорт-маркет».
20.40 «Футбол шарқи».
21.25 «Спорт rekordlari».
21.30 ХАБАРЛАР.

21.50 АНОНС.
21.55 Интерфутбол.
22.35 АНОНС.
23.40 «Бокс тарихи». Хужжатли фильм.
00.00 АНОНС.
00.05 «Профессионал бокс».
00.10 «Спорт-рекордлари».
1.00 ХАБАРЛАР.
1.20 АНОНС.
1.25 Велоспорт.
1.30 АНОНС.
2.30 — 5.50 Теннис. «Тошкент чел-ленжер».
04.00 Телеканал «Доброе утро»
07.00 «Полночь»
08.00 «Полночь»
08.10 «Полночь»
08.20 «Полночь»
08.30 «Полночь»
08.40 «Полночь»
08.50 «Полночь»
09.00 «Полночь»
09.10 «Полночь»
09.20 «Полночь»
09.30 «Полночь»
09.40 «Полночь»
09.50 «Полночь»
10.00 «Полночь»
10.10 «Полночь»
10.20 «Полночь»
10.30 «Полночь»
10.40 «Полночь»
10.50 «Полночь»
11.00 «Полночь»
11.10 «Полночь»
11.20 «Полночь»
11.30 «Полночь»
11.40 «Полночь»
11.50 «Полночь»
12.00 «Полночь»
12.10 «Полночь»
12.20 «Полночь»
12.30 «Полночь»
12.40 «Полночь»
12.50 «Полночь»
13.00 «Полночь»
13.10 «Полночь»
13.20 «Полночь»
13.30 «Полночь»
13.40 «Полночь»
13.50 «Полночь»
14.00 «Полночь»
14.10 «Полночь»
14.20 «Полночь»
14.30 «Полночь»
14.40 «Полночь»
14.50 «Полночь»
15.00 «Полночь»
15.10 «Полночь»
15.20 «Полночь»
15.30 «Полночь»
15.40 «Полночь»
15.50 «Полночь»
16.00 «Полночь»
16.10 «Полночь»
16.20 «Полночь»
16.30 «Полночь»
16.40 «Полночь»
16.50 «Полночь»
17.00 «Полночь»
17.10 «Полночь»
17.20 «Полночь»
17.30 «Полночь»
17.40 «Полночь»
17.50 «Полночь»
18.00 «Полночь»
18.10 «Полночь»
18.20 «Полночь»
18.30 «Полночь»
18.40 «Полночь»
18.50 «Полночь»
19.00 «Полночь»
19.10 «Полночь»
19.20 «Полночь»
19.30 «Полночь»
19.40 «Полночь»
19.50 «Полночь»
20.00 «Полночь»
20.10 «Полночь»
20.20 «Полночь»
20.30 «Полночь»
20.40 «Полночь»
20.50 «Полночь»
21.00 «Полночь»
21.10 «Полночь»
21.20 «Полночь»
21.30 «Полночь»
21.40 «Полночь»
21.50 «Полночь»
22.00 «Полночь»
22.10 «Полночь»
22.20 «Полночь»
22.30 «Полночь»
22.40 «Полночь»
22.50 «Полночь»
23.00 «Полночь»
23.10 «Полночь»
23.20 «Полночь»
23.30 «Полночь»
23.40 «Полночь»
23.50 «Полночь»
24.00 «Полночь»

Первый канал

04.00 Телеканал «Доброе утро»
07.00 «Полночь»
08.00 «Полночь»
08.10 «Полночь»
08.20 «Полночь»
08.30 «Полночь»
08.40 «Полночь»
08.50 «Полночь»
09.00 «Полночь»
09.10 «Полночь»
09.20 «Полночь»
09.30 «Полночь»
09.40 «Полночь»
09.50 «Полночь»
10.00 «Полночь»
10.10 «Полночь»
10.20 «Полночь»
10.30 «Полночь»
10.40 «Полночь»
10.50 «Полночь»
11.00 «Полночь»
11.10 «Полночь»
11.20 «Полночь»
11.30 «Полночь»
11.40 «Полночь»
11.50 «Полночь»
12.00 «Полночь»
12.10 «Полночь»
12.20 «Полночь»
12.30 «Полночь»
12.40 «Полночь»
12.50 «Полночь»
13.00 «Полночь»
13.10 «Полночь»
13.20 «Полночь»
13.30 «Полночь»
13.40 «Полночь»
13.50 «Полночь»
14.00 «Полночь»
14.10 «Полночь»
14.20 «Полночь»
14.30 «Полночь»
14.40 «Полночь»
14.50 «Полночь»
15.00 «Полночь»
15.10 «Полночь»
15.20 «Полночь»
15.30 «Полночь»
15.40 «Полночь»
15.50 «Полночь»
16.00 «Полночь»
16.10 «Полночь»
16.20 «Полночь»
16.30 «Полночь»
16.40 «Полночь»
16.50 «Полночь»
17.00 «Полночь»
17.10 «Полночь»
17.20 «Полночь»
17.30 «Полночь»
17.40 «Полночь»
17.50 «Полночь»
18.00 «Полночь»
18.10 «Полночь»
18.20 «Полночь»
18.30 «Полночь»
18.40 «Полночь»
18.50 «Полночь»
19.00 «Полночь»
19.10 «Полночь»
19.20 «Полночь»
19.30 «Полночь»
19.40 «Полночь»
19.50 «Полночь»
20.00 «Полночь»
20.10 «Полночь»
20.20 «Полночь»
20.30 «Полночь»
20.40 «Полночь»
20.50 «Полночь»
21.00 «Полночь»
21.10 «Полночь»
21.20 «Полночь»
21.30 «Полночь»
21.40 «Полночь»
21.50 «Полночь»
22.00 «Полночь»
22.10 «Полночь»
22.20 «Полночь»
22.30 «Полночь»
22.40 «Полночь»
22.50 «Полночь»
23.00 «Полночь»
23.10 «Полночь»
23.20 «Полночь»
23.30 «Полночь»
23.40 «Полночь»
23.50 «Полночь»
24.00 «Полночь»

Спорт

6.00 «Хайри тоғи»
6.05 Кўрсатувлар тартиби.
6.10 «Хайри тоғи»
6.15 «Хайри тоғи»
6.20 «Хайри тоғи»
6.25 «Хайри тоғи»
6.30 «Хайри тоғи»
6.35 «Хайри тоғи»
6.40 «Хайри тоғи»
6.45 «Хайри тоғи»
6.50 «Хайри тоғи»
6.55 «Хайри тоғи»
7.00 «Хайри тоғи»
7.05 «Хайри тоғи»
7.10 «Хайри тоғи»
7.15 «Хайри тоғи»
7.20 «Хайри тоғи»
7.25 «Хайри тоғи»
7.30 «Хайри тоғи»
7.35 «Хайри тоғи»
7.40 «Хайри тоғи»
7.45 «Хайри тоғи»
7.50 «Хайри тоғи»
7.55 «Хайри тоғи»
8.00 «Хайри тоғи»
8.05 «Хайри тоғи»
8.10 «Хайри тоғи»
8.15 «Хайри тоғи»
8.20 «Хайри тоғи»
8.25 «Хайри тоғи»
8.30 «Хайри тоғи»
8.35 «Хайри тоғи»
8.40 «Хайри тоғи»
8.45 «Хайри тоғи»
8.50 «Хайри тоғи»
8.55 «Хайри тоғи»
9.00 «Хайри тоғи»
9.05 «Хайри тоғи»
9.10 «Хайри тоғи»
9.15 «Хайри тоғи»
9.20 «Хайри тоғи»
9.25 «Хайри тоғи»
9.30 «Хайри тоғи»
9.35 «Хайри тоғи»
9.40 «Хайри тоғи»
9.45 «Хайри тоғи»
9.50 «Хайри тоғи»
9.55 «Хайри тоғи»
10.00 «Хайри тоғи»
10.05 «Хайри тоғи»
10.10 «Хайри тоғи»
10.15 «Хайри тоғи»
10.20 «Хайри тоғи»
10.25 «Хайри тоғи»
10.30 «Хайри тоғи»
10.35 «Хайри тоғи»
10.40 «Хайри тоғи»
10.45 «Хайри тоғи»
10.50 «Хайри тоғи»
10.55 «Хайри тоғи»
11.00 «Хайри тоғи»
11.05 «Хайри тоғи»
11.10 «Хайри тоғи»
11.15 «Хайри тоғи»
11.20 «Хайри тоғи»
11.25 «Хайри тоғи»
11.30 «Хайри тоғи»
11.35 «Хайри тоғи»
11.40 «Хайри тоғи»
11.45 «Хайри тоғи»
11.50 «Хайри тоғи»
11.55 «Хайри тоғи»
12.00 «Хайри тоғи»
12.05 «Хайри тоғи»
12.10 «Хайри тоғи»
12.15 «Хайри тоғи»
12.20 «Хайри тоғи»
12.25 «Хайри тоғи»
12.30 «Хайри тоғи»
12.35 «Хайри тоғи»
12.40 «Хайри тоғи»
12.45 «Хайри тоғи»
12.50 «Хайри тоғи»
12.55 «Хайри тоғи»
13.00 «Хайри тоғи»
13.05 «Хайри тоғи»
13.10 «Хайри тоғи»
13.15 «Хайри тоғи»
13.20 «Хайри тоғи»
13.25 «Хайри тоғи»
13.30 «Хайри тоғи»
13.35 «Хайри тоғи»
13.40 «Хайри тоғи»
13.45 «Хайри тоғи»
13.50 «Хайри тоғи»
13.55 «Хайри тоғи»
14.00 «Хайри тоғи»
14.05 «Хайри тоғи»
14.10 «Хайри тоғи»
14.15 «Хайри тоғи»
14.20 «Хайри тоғи»
14.25 «Хайри тоғи»
14.30 «Хайри тоғи»
14.35 «Хайри тоғи»
14.40 «Хайри тоғи»
14.45 «Хайри тоғи»
14.50 «Хайри тоғи»
14.55 «Хайри тоғи»
15.00 «Хайри тоғи»
15.05 «Хайри тоғи»
15.10 «Хайри тоғи»
15.15 «Хайри тоғи»
15.20 «Хайри тоғи»
15.25 «Хайри тоғи»
15.30 «Хайри тоғи»
15.35 «Хайри тоғи»
15.40 «Хайри тоғи»
15.45 «Хайри тоғи»
15.50 «Хайри тоғи»
15.55 «Хайри тоғи»
16.00 «Хайри тоғи»
16.05 «Хайри тоғи»
16.10 «Хайри тоғи»
16.15 «Хайри тоғи»
16.20 «Хайри тоғи»
16.25 «Хайри тоғи»
16.30 «Хайри тоғи»
16.35 «Хайри тоғи»
16.40 «Хайри тоғи»
16.45 «Хайри тоғи»
16.50 «Хайри тоғи»
16.55 «Хайри тоғи»
17.00 «Хайри тоғи»
17.05 «Хайри тоғи»
17.10 «Хайри тоғи»
17.15 «Хайри тоғи»
17.20 «Хайри тоғи»
17.25 «Хайри тоғи»
17.30 «Хайри тоғи»
17.35 «Хайри тоғи»
17.40 «Хайри тоғи»
17.45 «Хайри тоғи»
17.50 «Хайри тоғи»
17.55 «Хайри тоғи»
18.00 «Хайри тоғи»
18.05 «Хайри тоғи»
18.10 «Хайри тоғи»
18.15 «Хайри тоғи»
18.20 «Хайри тоғи»
18.25 «Хайри тоғи»
18.30 «Хайри тоғи»
18.35 «Хайри тоғи»
18.40 «Хайри тоғи»
18.45 «Хайри тоғи»
18.50 «Хайри тоғи»
18.55 «Хайри тоғи»
19.00 «Хайри тоғи»
19.05 «Хайри тоғи»
19.10 «Хайри тоғи»
19.15 «Хайри тоғи»
19.20 «Хайри тоғи»
19.25 «Хайри тоғи»
19.30 «Хайри тоғи»
19.35 «Хайри тоғи»
19.40 «Хайри тоғи»
19.45 «Хайри тоғи»
19.50 «Хайри тоғи»
19.55 «Хайри тоғи»
20.00 «Хайри тоғи»
20.05 «Хайри тоғи»
20.10 «Хайри тоғи»
20.15 «Хайри тоғи»
20.20 «Хайри тоғи»
20.25 «Хайри тоғи»
20.30 «Хайри тоғи»
20.35 «Хайри тоғи»
20.40 «Хайри тоғи»
20.45 «Хайри тоғи»
20.50 «Хайри тоғи»
20.55 «Хайри тоғи»
21.00 «Хайри тоғи»
21.05 «Хайри тоғи»